

A PARTIR DE 8 ANYS

Clàudia i l'esperit de la muntanya

Maria Josep Picó

dibuixos Xavi Sepúlveda

Valors

Propostes didàctiques

Clàudia i l'esperit de la muntanya

Elaborades per
Esperança Costa Mateu

Clàudia i l'esperit de la muntanya

Autora: **Maria Josep Picó**

Dibuixos: **Xavi Sepúlveda**

Andana Editorial / Algemesí, 2011

Col·lecció: «VALORS», núm. 3

Format: 20×14,5 cm, 96 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: A partir de 8 anys.

A vegades, un fet inesperat pot capgirar la rutina del nostre món petit i fer-nos descobrir misteris. Però, alguna cosa més que una aventura trobareu en aquest llibre ple de sorpreses que despertarà la curiositat per l'entorn, per la natura i esperonarà el desig de recerca de xiquets i xiquetes. Amb Clàudia descobrireu que no han de ser incompatibles necessàriament l'individu i la colla, la infància i l'edat adulta, la natura i les noves tecnologies, el poble i la ciutat. La història també mostra situacions amb les quals els xiquets i xiquetes d'aquestes edats poden sentir-se identificats i exemplifica uns valors necessaris per a viure més bé i fer un món millor.

RESUM ARGUMENTAL

Clàudia és una xiqueta de ciutat que sempre està pendent dels videojocs i que no pot viure sense la videoconsola. Els seus pares treballen moltes hores fora de casa, encara que el que més volen és la filla i sempre voldrien tenir-la localitzada. Clàudia té la sensació que, quan vol comunicar-se amb ells, en realitat es comunica amb la bústia de veu del telèfon perquè estan molt ocupats. Així que vol arribar a casa per a connectar l'ordinador i comunicar-se amb els amics internautes.

Un accident inesperat l'allunya durant uns quants dies del seu paradís a la ciutat. Amb desgana, ha de passar unes quantes setmanes al poble dels avis, enmig de la muntanya, i allà no hi ha videojocs ni Internet. Fins i tot se li ha fet malbé la videoconsola i pensa que tot serà un avorriment.

Però, ja des del començament del viatge en tren, va descobrint paisatges diferents que li desperten la curiositat gràcies a la mestra Andrea, cosina de l'àvia, que l'acompanyarà fins al poble.

Després, la vida al poble amb els avis, la co-neixença d'una nova colla d'amics, el repte plantejat per un pastor, la convivència amb la natura i el contacte amb els problemes del medi ambient, faran de la protagonista una nova Clàudia que haurà descobert els misteris de l'esperit de la muntanya.

Una nova relació s'establirà entre Clàudia i la natura després de la descoberta de diversos problemes i reptes ambientals amb els quals se sentirà compromesa. També reviurà la convivència satisfactòria amb els pares i trobarà la manera de combinar la relació directa amb els amics, mantenint-la a través d'Internet quan hagen de separar-se.

Al llarg del relat podem observar l'evolució de Clàudia, la seua transformació positiva amada de l'esperit de la muntanya. Finalment, copsarem la fusió entre els mons rural i urbà, natural i tecnològic fins a arribar a un equilibri beneficiós per a tothom, que els farà gaudir d'una vida millor.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

La vida quotidiana i l'entorn condiciona la visió del món que té cadascú. Així, el descobriment de la natura ajuda a comprendre la realitat que ens envolta.

La sensibilització envers el medi ambient, la conservació i l'equilibri... són temes de molta actualitat que interessen cada vegada més per a fer ciutats i pobles sostenibles. A més, la natura, les plantes, els animals... són temes molt motivadors per a xiquets i xiquetes.

Clàudia i l'esperit de la muntanya tracta sobre aquests aspectes i mostra el contrast entre l'ambient urbà, les noves tecnologies i la vida al poble en contacte directe amb la natura, i també mostra l'evolució que pateixen alguns personatges.

El llibre també destaca valors com ara l'amistat; la confiança en u mateix i en els altres; l'observació i la reflexió; la importància de mantenir un equilibri entre nosaltres i el medi natural; la solidaritat i el compromís per a fer un món millor respectant i cuidant els animals, les plantes, el paisatge...

Amb tot això, la història de Clàudia permet conèixer i reflexionar sobre temes com ara:

- ▶ la comunicació
- ▶ l'amistat
- ▶ les relacions familiars
- ▶ el paper de guia dels educadors
- ▶ el món rural i urbà
- ▶ els hàbits socials
- ▶ la interacció amb el medi ambient
- ▶ les xarxes socials
- ▶ les espècies invasores
- ▶ la generació de residus
- ▶ la contaminació
- ▶ els incendis
- ▶ els productes de l'horta

- ▶ els paisatges naturals
- ▶ l'evolució i transformació dels animals
- ▶ el cel, les estrelles...

L'AUTORA

Maria Josep Picó i Garcés (Sagunt, 1973) és periodista, escriptora i divulgadora científica. Després de llicenciar-se en Ciències de la Informació i col·laborar en diversos mitjans, va iniciar l'especialització en medi ambient en el diari *Levante-EMV*. Posteriorment, va traslladar-se a Barcelona per crear i dirigir la revista *Nat*, de divulgació de natura, medi ambient i ciència, de l'editorial Sàpiens Publicacions. En el 2005 va guanyar el Premi Nacional de Periodisme Ambiental del Ministeri de Medi Ambient i, actualment, treballa en la Càtedra de Divulgació de la Ciència de la Universitat de València.

A més, col·labora en diversos mitjans com ara *Levante-EMV* –amb la columna i blog *Ecosistemes*– i altres diaris del grup Editorial Prensas Ibéricas o la revista *Mètode*. És autora dels llibres *El canvi climàtic a casa nostra* (2007), *El Planeta i tu. Idees pràctiques per a cuidar el medi ambient* (2008), *Inventat en català* (2008) i *Les veus del CADS* (2009).

Podeu seguir els blogs de Maria Josep Picó: [Ecosistemes i EcoInn](#). I també podeu seguir-la al Twitter: [@mariajpico](#)

L'IL·LUSTRADOR

Xavi Sepúlveda va néixer a Massarrojos (València, 1972). Va estudiar a l'Escola d'Arts i Oficis de València. És il·lustrador, dissenyador gràfic i editorial des del 1992, però des del 2007 decideix donar més protagonisme en la seua trajectòria professional a la il·lustració. Treballa com a *freelance* per a diferents estudis i editorials de València. En el seu web (www.xavisepul.com) es poden veure alguns dels treballs que ha fet.

SUGGERIMENTS METODOLÒGICS I D'ANIMACIÓ LECTORA

«La lectura ajuda a llegir el món i, fins i tot, a crear-lo» i «Sense el lector, l'obra no existeix. Cada lector la crea o la recrea pel seu compte»,
Pierre Gamarra

«Els llibres no supleixen la vida, però la vida tampoc no supleix els llibres», «Un bon llibre sempre és una provocació» i «Llegir no és fugir. Al capdavant, llegir és seguir vivint, i cadascú ho fa a la seua manera», **Joan Fuster**

Algunes frases cèlebres, en aquest cas, ens ajuden a reflexionar sobre el fet de llegir, el repte de sempre... L'hàbit lector, el plaer de llegir, la curiositat que mou el desig pel llibre... La fruïció amb la lectura fa possible també el domini progressiu de la comprensió i, en conseqüència, de l'expressió oral i escrita; a més de la formació del pensament i el desenvolupament de la intel·ligència creativa.

Cal establir entre llibres i alumnat una relació de complicitat que els faça veure el llibre com un amic fidel, compatible amb el món en què viuen.

Així doncs, no hi ha manera més bona de motivar a llegir que **llegir**, agafar un llibre en qualsevol format –en paper o digital– familiaritzar-se'n amb la forma i descobrir, deixar-se portar pel contingut. I aquesta activitat la podem fer a l'aula, de manera pràctica i habitual amb els alumnes per tal d'obrir finestres al món dels llibres i aconseguir que, una vegada travessen la porta de la lectura, mai no se'n puguin deslliurar de l'encant, del plaer de llegir.

Ací fem uns quants suggeriments metodològics que us poden ajudar, però, sobretot, confieu en la creativitat pròpia, en la creativitat del mestre o la mestra que sou.

És important que l'alumnat tinga a l'abast llibres de tota mena, a la biblioteca d'aula, del

centre..., en suports diferents i que facilitem el fet de tocar-los, fullejar-los, llegir-los.

El contacte amb textos literaris diversos –con- te, rondalla, llegenda, novel·la, poesia, teatre, cò- mic...– els farà descobrir tot un món i a cadascú, el seu particular camí com a lector. L'avanç pro- gressiu dels lectors potencials en la comprensió del que lligem i en la rapidesa i l'eficàcia lectora, dependrà molt dels llibres o dels textos que es po- sen al seu abast.

Cal treballar els llibres com un tot, gaudir-los i fer el primer pas llegint amb ells, compartint l'ex- periència de llegir en certs moments.

Les activitats que proposem sobre *Clàudia i l'es- perit de la muntanya* es relacionen de diverses ma- neres amb els temes transversals, amb les com- petències i amb diverses àrees del currículum. En conseqüència, l'aprofitament dels textos ha de ser variat, però mai no ha de ser vist com una obligació feixuga sinó natural i continuació desitjada del gau- di que ens ha produït la lectura o l'interés que ha despertat el llibre.

En *Clàudia i l'esperit de la muntanya* conflueixen molts aspectes que fan de llegir-lo un plaer i con- tributeix a enriquir el lèxic entroncant directament amb els interessos de xiquets i xiquetes, en dife- rents llocs i ambients que es poden universalitzar.

També és una invitació a conèixer, mitjançant el viatge com a aventura i descobriment del món, els seus misteris, la natura, l'amistat, la convivència, la vida, la tecnologia...

A més, l'acció convida a la recerca i converteix la curiositat per resoldre un misteri en un gresol on es fonen persones, sentiments, coneixences, desitjos, el món natural –animals, plantes, paisat- ges–, oficis, maneres de viure... Els xiquets i les xiquetes es veuran identificats amb les vivències dels protagonistes.

En presentar el llibre no hem de descuidar uns quants detalls: portada, contraportada, il·lustracions, índex, autora, il·lustrador. Demanarem, si de cas, què els suggereix el títol, els personatges... Poden formular hipòtesis sobre el contingut del llibre, etc. Mentre el lligem, podem fer un seguiment de la re- cerca de la protagonista i la colla d'amics amb una investigació paral·lela i debatre els temes que sug- gereix el llibre i les situacions que s'hi produeixen, perquè expressen l'opinió i expliquen les seues ex- periències.

Llegint el llibre gaudiran i aprendran sense adonar-se'n i, potser, bastiran les bases per a com- prendre algun dia aquest aforisme de Fuster: «No- més hi ha una manera seriosa de llegir, que és rellegir».

SOLUCIONS D'ALGUNES ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Activitat 1. Ordre de les vinyetes: 4, 1, 3 i 2.

Activitat 9. Coses que podrà fer Clàudia a la muntanya segons els seus pares: passejar, llegir, anar al riu, jugar al carrer amb els xiquets, fer els deures. / Què no podrà fer: connectar-se a Internet, jugar amb la videoconsola.

Activitat 10. La gosseta Ayla.

Activitat 14. Un incendi.

Activitat 15. Una **victòria** accidentada. / Jo no vull anar a la **muntanya**. / La gran aventura a través de la **finestra**. / El misteri de les **bestioles** buides. / Els **ocells** atrapats. / Qui es menja les **palmeres**? / **Vidres** que fan foc. / Les **papallones** tenen la clau. / La nova **motxilla** de Clàudia.

Activitat 16. Xoc, caiguda i trencament d'objectes. / Crit de dolor. / Timbre de la porta. / Queixa. / Cant de les cigales.

Activitat 17.

A) Horitzontal: marjal, garrofer. **Vertical:** ametler, surera, pi, horta. **Diagonal:** muntanya.

B) Horitzontal: àguila, morrut, papallona, escarabat, mussol. **Vertical:** cigala. **Diagonal:** sargantana.

Activitat 19. Comparacions: Sentia una pena més gran que l'oceà. / Els trens semblaven enormes serps artificials, plens de finestres. / La finestra del vagó era com una pantalla de cinema. / L'horta pen-tinada de verd. Com rastes en el cap d'un gegant, tan ordenades i tan rectes. / Una sala blanca com un cotó-en-pèl. / La mà està inflada com un globus. / Dolor horrible i constant com mossegades d'un gat a la mà. / Gent corrents de pressa en totes direccions com formigues sense formiguer. / Sempre esteu amb les maletes amunt i avall com els cavallets de fira. / Impacient com si esperara l'arribada del Reis Mags d'Orient.

Activitat 20. La cigala.

Activitat 21. Gimcana: cursa de recorregut breu durant la qual els participants han de superar una sèrie de proves o dificultats.

Activitat 24. Ordre de les activitats: 2, 1, 6, 7, 3, 5 i 4.

Material per a l'alumnat¹

FITXA DE LECTURA

Títol de l'obra:

Autora:

Dibuixos:

ANDANA EDITORIAL

Col·lecció: Núm.:

Any de publicació: Pàgines:

1. Puntua de 0 a 5 els capítols de *Clàudia i l'esperit de la muntanya*, segons t'haja interessat. Pinta el gràfic resultant.

Puntuació												
5												
4												
3												
2												
1												
0												
Capítols	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

2. Escriu breument de què tracta el capítol que més t'ha agradat.

.....

.....

.....

3. Quins personatges intervenen en la història? Classifica'ls en la graella.

Protagonista	Família de la protagonista	Amics de la protagonista	Altres personatges
.....			
.....			
.....			

4. Inventa un altre títol per a la història.

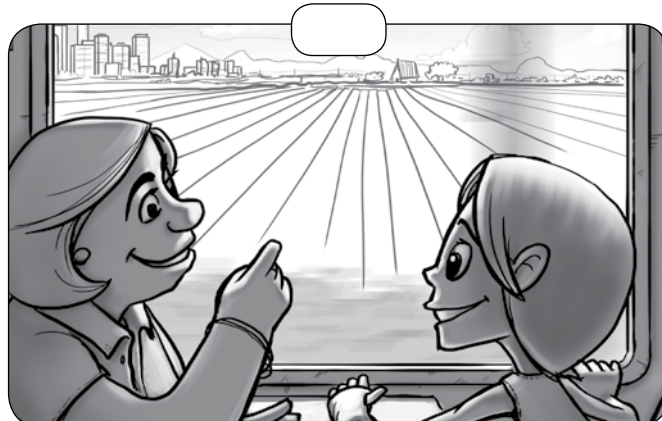
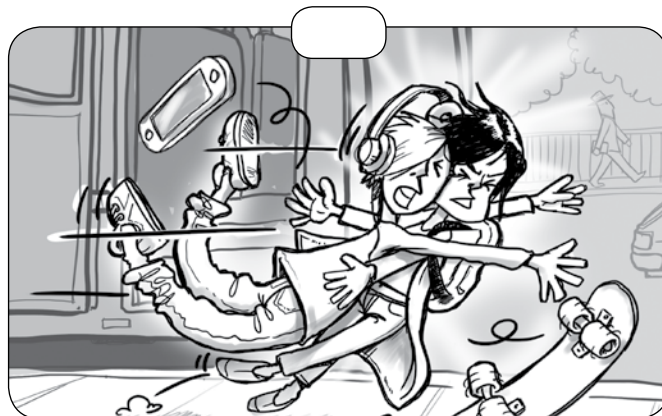
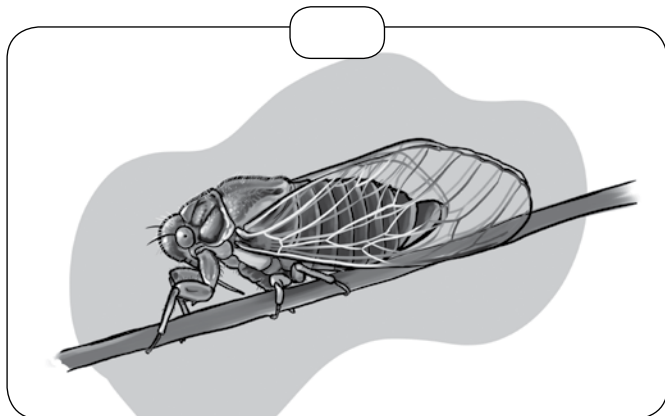
.....

¹Andana Editorial autoritza la reproducció d'aquest material amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció ni la transmissió sota cap forma ni per cap mitjà electrònic o mecànic del llibre al qual fan referència aquestes activitats.

Activitats complementàries

1. Ordena les imatges segons la història de Clàudia i escriu una frase davall de cada una.

2. Respon a les preguntes:

Qui és Clàudia?

Què li passa?

Creus que té un problema amb la videoconsola? Explica-ho.

En començar la història prefereix viure al poble o a la ciutat? Per què? I tu?

3. Fixa't en la portada del llibre *Clàudia i l'esperit de la muntanya* i descriu físicament la protagonista.

.....

.....

.....

.....

.....

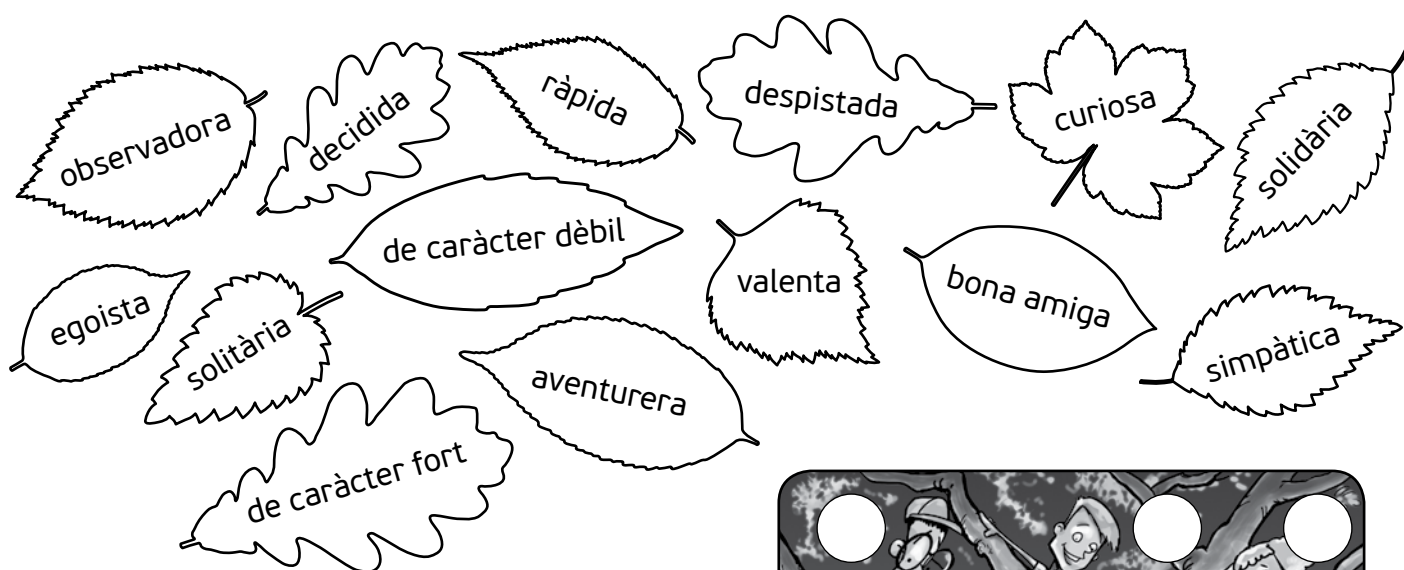
4. Com diries que és Clàudia? Tria algunes d'aquestes característiques per a explicar la seua manera de ser.

.....

.....

.....

.....

5. Segons la informació de la pàgina 30, identifica els personatges següents:

1. Clàudia
2. Enric
3. Maria
4. Tomàs
5. Miquel
6. Pilar
7. Ayla

6. Expressa la teua opinió.

☆ T'agraden els viatges?

.....

☆ Penses que un viatge és com una aventura? Per què?

.....

.....

☆ Quin mitjà de transport prefereixes per a viatjar?

.....

☆ Quan viatges, t'agrada observar els paisatges?

.....

7. Clàudia prepara la motxilla per a viatjar al poble dels avis. Completa-la amb el que hi porta al començament i al final del relat.

menys aparells electrònics

peces del videojoc

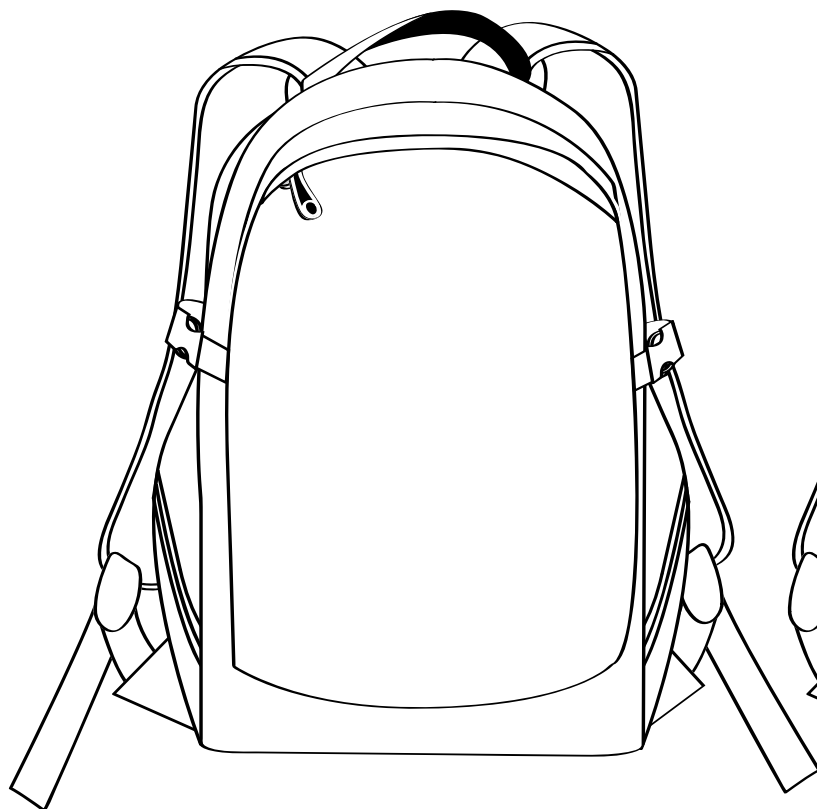
natura

ordinador portàtil

màgia de la vida

Motxilla de Clàudia
al començament del viatge

Motxilla de Clàudia al final
de la història

8. Què portaries tu a la motxilla per viatjar a la muntanya? Per què? Fes-hi un dibuix.

.....

.....

9. Completa segons correspon a la història de Clàudia.

passejar, connectar-se a Internet, llegir, anar al riu, jugar amb la videoconsola,
jugar al carrer amb els xiquets, fer els deures

☆ Coses que podrà fer Clàudia a la muntanya segons els pares:

.....

.....

☆ Què no podrà fer:

.....

.....

☆ Què considerava Clàudia avorrit o divertit? I tu?

	Avorrit	Divertit
Clàudia		
Tu		

10. Quina mascota apareix en la història? Tu en tens? Descriu-la i dibuixa-la.

.....

.....

11. Repassa la pàgina 27 i copia la descripció de l'habitació de Clàudia a cals avis. En acabant, descriu la teua habitació.

.....

.....

.....

12. Explica, amb les teues paraules, quins problemes ambientals observem en els dibuixos.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

13. Has participat alguna vegada en activitats que contribueixen a la conservació de la natura? En quina t'agradaria col·laborar?

.....

.....

.....

14. Llig el fragment i digues a què correspon la descripció.

«El vent calent de ponent havia convertit la serra en una estufa... L'endemà, era trist perquè un bocí de muntanya verda s'havia quedat rostida com un bistec oblidat a les brases...»

☆ Es tracta de la descripció d'un

☆ Com ho descriuries tu?

.....

.....

15. Completa els títols d'aquests capítols del llibre amb el nom corresponent:

finestra ocells victòria palmeres motxillamuntanya foc bestioles papallones

- ☆ Una accidentada
- ☆ Jo no vull anar a la
- ☆ La gran aventura a través de la
- ☆ El misteri de les buides
- ☆ Els atrapats
- ☆ Qui es menja les?
- ☆ Vidres que fan
- ☆ Les tenen la clau
- ☆ La nova de Clàudia

16. Relaciona les onomatopeies, que apareixen en el text, amb el que signifiquen.

Aiii! ★	★ Crit de dolor
Ding-dong, ding-dong! ★	★ Cant de les cigales
Ai! ★	★ Timbre de la porta
Xic-crec, xic-crec... ★	★ Queixa

17. Troba les paraules en cada sopa de lletres i copia-les.

A) Troba **set** paisatges i arbres.

M	A	R	J	A	L	E	S
A	U	D	E	V	E	P	R
M	E	N	S	Q	U	I	E
E	S	E	T	N	P	O	H
T	U	L	I	A	N	Y	O
L	R	A	S	O	N	N	R
E	E	M	E	S	X	Y	T
R	R	U	L	O	T	S	A
G	A	R	R	O	F	E	R

B) Troba **set** animals.

S	E	S	A	G	U	I	L	A	D
E	A	T	O	T	S	B	E	N	C
M	O	R	R	U	T	S	A	B	I
U	T	Q	G	U	E	L	E	S	G
T	P	A	P	A	L	L	O	N	A
O	M	A	Q	U	N	E	S	S	L
O	N	D	E	S	T	T	I	U	A
E	S	C	A	R	A	B	A	T	S
I	E	N	V	O	L	S	A	N	L
H	I	M	U	S	S	O	L	E	A

A:

.....

B:

.....

18. Per parelles, inventeu una sopa de lletres amb productes de l'horta.

19. Relaciona i forma les comparacions correctes, segons el relat.

Sentia una pena ★	★ com una pantalla de cinema.
Els trens semblaven ★	★ com rastes en el cap d'un gegant,
tan ordenades i tan rectes.
La finestra del vagó era ★	★ més gran que l'oceà.
L'horta pentinada de verd ★	★ com formigues sense formiguer.
Una sala blanca ★	★ com un globus.
La mà està inflada ★	★ com mossegades d'un gat a la mà.
Dolor horrible i constant ★	★ com un cotó-en-pèl.
Gent corrents de pressa en totes ★
direccions	★ l'arribada del Reis Mags d'Orient.
Sempre esteu amb les maletes ★
amunt i avall	★ enormes serps artificials, plens de
finestres.
Impacient com si esperara ★	★ com els cavallets de fira.

20. Resol l'endevinalla i inventa'n una altra d'una altra bestiola.

No és aquàtica, vola, és molt abundant; I, a fora, amb la calor, només s'escolta el seu cant: xic-crec, xic-crec, xic-crec. La	

21. Consulta el diccionari i copia el significat de *gimcana*.

.....

.....

.....

Consulta la pàgina 78 i explica quina gimcana esperava a la colla per a resoldre l'enigma.

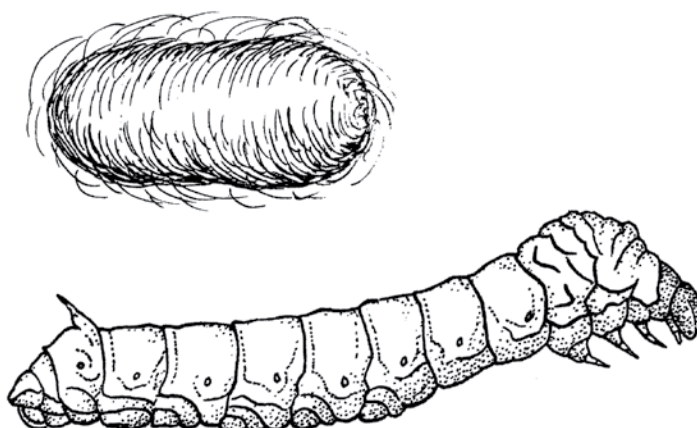
.....

.....

22. Completa amb les teues paraules:

<i>Enigma que planteja el pastor</i>	<i>Què fa la colla d'amics per a investigar</i>	<i>Solució a l'enigma</i>

23. Feu d'investigadors. En equip i amb l'ajuda d'un adult, si cal, consulteu en Internet o en altres mitjans com es crieu els cucs de seda i les etapes per les quals passen. Podeu adjuntar alguna imatge o dibuix.

24. Al final del llibre, en l'*Epíleg per a joves lectors*, recorda les 7 pistes que ajudaren Clàudia a viure aventures sorprenents i descobrir la màgia de la natura. Relaciona-les amb les activitats corresponents.

1. Evitem el canvi climàtic.

2. Enganxats a la tecnologia.

3. Conèixer l'horta i la biodiversitat.

4. Recuperem el món rural i el cel ple d'estrelles.

5. Herbari virtual i cria d'erugues.

6. La defensa de la vida natural.

7. Com menys deixalles, millor!

☐ Conèixer els paratges del voltant, fer excursions.

☐ Caminar, usar la bicicleta i el transport públic.

☐ Deixar lliure la papallona macaó.

☐ Reciclar. Utilitzar els contenidors.

☐ Animals de l'entorn. L'horta al balcó.

☐ Criar cucs de la seda.

☐ Gaudir a l'ombra dels arbres i contemplar les estrelles.

Propostes didàctiques referides al llibre *Clàudia i l'esperit de la muntanya*
(ISBN: 978-84-939445-2-0)

© Andana Llibres SL
València, 56, baix - 46680 Algemesí
www.andana.net

© Esperança Costa Mateu, 2013
Dibuixos de Xavi Sepúlveda